

SZENTES és VIDÉKE

A Csongrádvármegyei Gazdasági Egyesület Hivatalos Közlönye.

Megjelen vasárnap és esütőtörökön.
Előfizetési ár:
Negyedévre 2 Korona 50 fillér. félévre 3 Kor. Egész évre 10 Kor.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Kossuth-utca, Pollák-ház,
hová a kéziratok címzendők.

Hirdetéseket és nyílttéri közleményeket
a kiadóhivatal
mérsékelt áron számít fel.

A vidéki városok baja.

Vissza kell kissé térnünk a vidéki városok polgármestereinek mult havi országos tanácskozására, hogy megállapítsuk, határozataikkal, kijelentéseikkel milyen csalogást hoztak mindazokra, akik azt hitték, hogy ime most azok tanácskoznak, akiknek ismerünk kell — már hivatalos álláuknál fogva is — a vidéki városok bajait, sérelmeit és javaslatot is tesznek majd ezek orvoslási módjára.

Keserű csalódást hozott ránk a polgármesterek ez a kongresszusa, dacára annak, hogy tudtuk, hogy az ilyen gyülekezéstől valami értékesebb munkát várni nem lehet. Azt hittük, hogy talán a sajtónak és az országos közhangulatnak tartózkodó bizalmatlansága, melylyel a városok szövetezésének eszméje találkozott, nagy tevékenységre fogja serkenteni a vidéki városok kongresszusi kiküldötteit és a tanácskozásban ezek a közigazgatási szaktekinélyek olyan készütséggel vesznek majd részt, amely némineműképen imponál is.

Ebben a várakozásunkban ért azonban bennünket a legteljesebb csalódás. Az értekezlet egyáltalán nem adott kifejezést sem a készütségeknek,

sem a szakismeretnek, sem az adminisztratív képességnek. Az egész tanácskozás ötletszerű volt, de még csak nem is ötletes és jóformán a körül forgott csupán. hogy a kérvényeket célszerűbb-e postán küldeni, vagy jobb, ha személyesen viszik fel a miniszterhez.

Hogy voltaképen mi legyen a kérvények tartalma: arról nagyon keveset sikerült megtudnunk. De világosan kiderült, hogy a polgármesteri értekezlet egyik tagja sincs még tisztában azzal, mit is kellene igazán ezekben a kérvényekben elmondani.

Ha sorra vesszük a kérdéseket, melyek körül a tanácskozás folyt, nyomában kiderül: mi értéket lehet tulajdonítani ennek az értekezletnek.

Az első kérdés az volt: a városok szövetezését hogyan lehetne, hogyan kellene létrehozni.

Erre a kérdésre nem tudott feleletet adni a kongresszus, mely voltaképen már maga volna a városok szövetsége. Nem tudott felelni a kérdésre azért, mert akik egy év előtt megbízást kaptak arra, hogy ezt a kérdést tanulmányozzák, nem foglalkozhattak még vele egész behatóan. Hivatalos elfoglaltságuk mellett nem volt erre idejük. De olyan kérdés is ez, amelyre felelni nem épen könnyű

dolog, mert a városok egymástól teljesen különböző érdekű testületek, melyek csak az állam fogalmában képesek egymással szövetkezni.

Ime tehát az első közigazgatási tengeri kigyó, melynek ha a fejét akárhányszor levágjuk, mindig új feje lesz.

A második kérdés volt, hogy a közigazgatás állami funkciótól az állam szabadítsa meg a városokat.

Tény, hogy e funkciók költségei súlyosan terhelik a városok háztartását. Tény, hogy a vidéki sajtó évek óta követeli már e terhek megszüntetését. Tény, hogy a belügyi kormány reformtörekvései ezen cél megvalósítására törekcsenek. Tervbe van véve a rendőrség államosítása, a közegészségügy államosítása; az állategészségügyet már államosították, a betegápolási alapról szóló törvényvel az elhagyott gyermekek védelme ideális módon kezd megvalósulni, a számvévségek és a pénztári kezelés államosítása a megyékben most folyik, az anyakönyvvezetés már államosított közigazgatási funkció. Szóval: tagadhatatlan, hogy a reformtörekvések célja: a közigazgatás állami funkcióit állami költségen teljesíteni.

Ugyde ezzel a városok terhe nem kevesbül, csak egyenletesebb elosz-

TÁRCA.

Álmatlan éjszakák.

Mennék aludni már, de nem tudok.
Szemem lehunyva, bánatom viraszt:
Amint szenvednek embertársaim,
Szegény szívem mind együtt érzi azt.

Egyszerre látok millió sebet:
Jajgatnak a letiport szenvedők,
Amíg reagjuk rakja láncait
Az özvés, az erőszak és a gög.

Főlem roskadnak, sorsuk átka nyom;
Erőlen árnyuk, mint a kő, nehéz;
Vergődöm: agyam égő mágya tan
És mintha fojtogatna sirpensz!

Irtóztató álmatlan éjszakák!
Az eszme sápad, a világ beteg...
S én csak virasztok mozdulatlanul,
Látom a vést, de nem segíthetek.

Rudnyánszky Gyula.

Az őrnagy úr.

A majusi vér majd szétrepettette a fák ereit. A városka tisztjei a két legöregebb zászlóalj parancsnok nyugalombavonulását pántalták el a tisztí étkezőben, mikor a külön-

ben otthon étkező nős ezredes, izgatottságában félucatszor megbotolva a sarkantyújában, ugy esett be a terembe:

— Roppant újság! Roppant kitüntetés!
Csörömpölvé hullottak a villák a tányérokra. Némán figyelt mindenki.

— Roppant újság! Egyszerre két áthelyezés! Főherceg tiszteli meg az ezredünket. Ó lesz a negyedik zászlóalj parancsnoka, a harmadiké Branne őrnagy.

Repdestek, hullámzottak a kíváncsiság és az érdeklődés sugarai a levegőben.

— Milyen ember a fenség? Hát Branne őrnagy? A főherceg egész komolyan parancsnok lesz-e? Az őrnagy szekáns-e?

A válaszokat csakhamar megtudták, hogy: a főherceg éppoly komolyan veszi a hivatását, mintha pickauf vitte volna fel a rangjait, az őrnagy pedig nem szekáns, hanem bámuatos erőskezü ember, aki alatt a harmadik zászlóalj legényei mintakatonakká lettek. Branne tartózkodó modorú ember volt, nem váltott ki rokonszenvet a bajtársaiból, Hideg maradt mindig az arca, de a szeme villogása mutatta, hogy beiső életet él.

Az ezredesnek, akinak az őrnagy ridegsége éppenséggel nem tetszett, dicsőséges híre volt affélől, hogy nyolcszáz ember közül is meglátta: melyik képtelen a katonai szol-

gálat komoly teljesítésére, vagyis: melyik bakának a sapkája áll ferdén. Mődeleett boszszantó volt, hogy Branne őrnagy zászlóaljában mindegyiknek a sapkaja egyenesen állt, így hát az őrnagyba a legmagasabb szolgálatban nem igen lehet beléjekötni.

Lassan itt volt már az ezredgyakorlatok ideje. Egyik júliusi hajnalban már három óra-
kor indul el a homoki pusztá felé a negyedik zászlóalj, a másik pedig, mely ellensége volt, öt óra-
kor. Ennek a főherceg volt a parancsnoka. Ugy kontempláltak a haditervet, hogy útközetre körülbelül tíz óra-
kor kerül a sor, vagyis másszóval: a parancs az volt, hogy pontban tíz óra-
kor lesz az útközet.

A homoki pusztának és a környékének nagyon becsületes volt a talaja, a mely a világ minden kincséért sem lesz hűden a nevéhez: futóhomok volt biz az, amely rohanvást settenkedett le a bakkancsok lyukacsain s égette a talpat, hogy csak úgy táncolt rajta a katoná. A pusztától északkeletre egy erdőnek csúfolt hatalmas fas terület volt, amelyre még a fa-
óvoda nevet is tulzának lehetett venni. Ennek a táján kellett megtörténni az összecsapásnak.

Branne őrnagy megkerülte az erdőt valami egy órai jáásra és szokatlanul idegesen fészkeződött lován az egész úton, mert

tásba jut, mivelhogy az állam által fedezendő költségeket is az ország lakosságának kell megfizetnie.

Világos, hogy a polgármesterek értekezletéből joggal várhatunk volna valamely felvilágosító nyilatkozatot erről a kérdéssel. Am ami a kérdéssel az ő értekezletükön elhangzott, az a semminél is jóval kevesebb volt.

Arról beszéltek csupán, hogy kérvényt kell küldeni ez ügyben a belügyminiszterhez, de hogy e kérvényt ki készítse el, mi legyen a tartalma, hogyan vegye át az állam és miből fedezze azokat a költségeket, melyek most jogtalanul hárulnak a városokra, melyek azok a költségek most, milyen összegre rugnak, — mindezekről a tanácskozáson egy árva szó nem esett és inkább az tűnt ki, hogy az értekezlet tagjai egyelőre ezekről még nem is gondolkoztak.

A harmadik kérdés az volt: felkérjék-e a belügyminisztert arra, hogy a törvényhatósági jogú városoktól külön törvényjavaslatot terjesszen az országgyűlés elé?

E kérdés tárgyalása körül aztán a legnagyobb zavar kerekedett. Mindenkinek az volt a véleménye, — hogy igenis külön törvény kell a községek, más a rendezett tanácsú városok és más a törvényhatósági jogú városok adminisztrálására. Az volt a vélemény, hogy ez ügyben is kérvényezni kell. De nem hangzott sem panasza, sem kifogás, sem semmiféle érdemleges észrevétel a most érvényben levő törvények ellen. Ellenben megtudták azt, hogy az értekezlet még csak az elvi kérdéssel se tudott tisztába jönni: hol kezdődjék hát meg ez a közigazgatási törvényalkotó munka.

A miniszter javaslatát bevárni senki sem akarta. Önálló javaslatot az értekezletre senki sem vitt. Mégis kerültek olyanok, akik a kérdés részletes tárgyalásába akartak belemenni.

Persze, ez lehetetlen volt és csupán arra kellett szorítkozni, hogy megkérjék a belügyminisztert: küldje el majd a készítődel törvényjavaslatot a törv. hatóságoknak véleményadás végett.

Más tagjai a tanácskozásnak ekkor érezték, hogy e komoly testületnek ebben a nagylontosságú szak kérdésben irányt illenék mutatni. De ebből ismét ferde helyzet keletkezett. Mert törvényt, vagy csak javaslatot is alkotni, amely jó, sőt esetleg jobb legyen, mint a belügyi kormány ismeretlen tervezete: erre senki sem bátorodott vállalkozni és felmerült a kérdés, vajon nem volna-e helyesebb, ha előbb az értekezlet küldöttsége elküldné a miniszterrel azokat a főbb elveket, melyekre az ő javaslatát felépíteni akarja. Ez azonban nagyon naiv fellépésnek látszott és végre is abban állapodtak meg, hogy majd a jövő évig gondolkodjanak mindenki erről a dologról s akinek valami mondanivalója van e tárgyban, foglalja írásba és küldje el Szeged helyettes polgármesterének, aki aztán a jövő évi értekezleten majd referál erről a kérdéssel.

Ime, ezek történtek a polgármesterek értekezletén, mely semmit nem segített a vidéki városok bajain. Nagyon vékonyka történet ez és egy kis adomában levonhatjuk az összes következtetéseit.

Egyszer az iparkamarai titkárok egy országos értekezletén valaki indítványozta, hogy jó volna, ha a titkárok egy nagy közigazgatási napilapot alapítanának, melyben ők maguk foglalkoznának az ország gazdasági kérdéseivel.

Szávay Gyula, a kamarai titkárok legötletesebbje erre azt mondta:

— Ne csináljunk mi lapot, uraim. Mert ma az országban mindenki azt hiszi, hogy mi tudnánk a legjobb közigazgatási lapot szerkeszteni. De ha

a lapot megindítjuk, esetleg kistűlhet, hogy bizony mi nem tudunk jó lapot szerkeszteni.

Es a kamarai titkárok belátták, hogy ez az eshetőség bekövetkezhetik és — nem indítottak lapot.

Vajon kiderült-e már, hogy a magyar városok polgármesterei sem tudnak — lapot szerkeszteni?

Ugy rémlik, hogy voltaképpen nem egyeb, hanem éppen csak ez volna a vidéki városok legnagyobb baja.

Tarsadalmunk. A fejlődés korát éljük.

Forrong népünkben az őserő és a nemzeti lényeg alakulása még nem bevégeztett tény, hanem csak a vegyi folyamat egy átmeneti állapota. A szerves és szervetlen anyagok még erős keverékben vannak. Az egyik leülepszik a fenékre, a másik csomósodva úszik a folyadékban, a harmadik réteg a felszínre csap fel, abból is habzó fehér anyag valik ki, mely kicicsap az üst széléin és mint gőz keresi a tavolságokat...

Ez a kép mindenben ráillik a mi társadalmi állapotainkra.

Sohol nincsen olyan tagolt állapotban a nemzetet, mint nálunk; sohol annyi balfelfogás, annyi előítélet, annyi türelmetlenség nem nyilatkozik meg a társadalomban, mint nálunk.

Majdnem olyan színezete van a dolognak, mintha vizsatele szaladnánk a középkor szazadaiba.

Az ősnemes csak lohátról beszél a köznemesel, az meg csak a kisujját nyujtja az ujonnan nemesített polgárnak, aki kiemelkedni érzi magát a polgari osztályból és azt hiszi, hogy leereszkedett, amikor a polgármestert csak szóba is áll. A latinai felesége lenézi a kereskedő feleségét az meg az iparosét, aki viszont talál egy nálánál még alacsonyabb néppésséget, melylyel a fölényét éreztetheti.

Ez a létra aztán másként alakul, ahogy vallási és felekezeti szempont vagy vagyoni

kétségbeesés volt, hogy hová helyezze el fődőzkébe a csapatját, mikor az utolsó országúti kútig pontos, katonai térképen nyoma nem volt egy parányi dombnak sem. Már pedig, ha a katonai térképen nincs domb, akkor szent, hogy nincs domb az egész vidéken. Megkerülték az erdőt, az őrnagy egyszerre csak elhalványodva kérdezte a segédtisztjától:

— Hol vagyunk, hadnagy úr?

— Ötvenhat percnyi úton északra lettek a honoki pusztától, feleke szolgálattal készséggel a segédtiszt.

Az őrnagy még halványabb lett a csodalkozástól.

— Hadnagy úr, ez érthetetlen! Tisztára érthetetlen! Tessék, itt a térkép, itt minden van, csak a domb nincs. És nézzen ide; — maga elé mutatott, látja ezt a hatalmas töltést? Hisz ez vasúti töltés!

Bizony az vasúti töltés volt, de ha nem is az lett volna, mivel az őrnagy mondta, hát ráhagyta volna:

— Jelentem alásán, az vasúti töltés!

Nem volt már halvány a Branne őrnagy arca, villogott a tekintete. Odavágta tott a zászlóaljához:

— Zászlóalj, vigyázz! Rohamlépés, irány utanam, zászlóalj indulj!

Remegett a föld, amint a csapat a töltés egyik oldalán föl, a másikon lerohant. Ott aztán nyugodtan haza feküdtek.

Volt tehát dombokunk már, ha a térképen nem is volt jelezve. Másfél év alatt ugyanis kitaláltak építeni a vasutat, a vidék katonai térképe pedig pár esztendő előtt készült.

És a bolond öt esztendő ostoba zavart csinált a főherceg csapatában is. A pusztától délre ugyanis a talaj már agyagos volt, ott emelkedett egy csomó domb, mindmégannyi fődőzké. Csakhogy az öt esztendővel ezelőtt volt így. Mert azóta ott két óriási téglagyár létesült s a dombokat nem nyelte el ugyan a föld, hanem felhasználta téglágyártására.

Mikor az ezredes ezt meglátta, tüzes abroncsokat érzett a koponyáján.

Ha ők most a főherceget olyan helyre vezették, ahol nincs fődőzké. Hiába vették elő a tisztek irányítúket, hogy talán az áll meg, nem az eszik; dombot azért mégis csak a térképen találtak. Pedig oly szépen ki volt már másodpercnyi pontossággal számítva a főherceg győzelme és most megeshetik, hogy az őrnagy győz. De nem! Lehetetlen! Hisz annak a térképén sincs fődőzké. És ment a csapat nyugodtan északra, hogy hirtelen üssön rajt az ellenen.

A fenség mosolyogva szól az ezredparancsnokhoz:

— Hisz erre nincs domb.

— Nincs, fenség, a legnagyobb sajnálatomra, de, ha parancsolni méltóztatik...

Majdnem azt felelte szegény megzavart feje, hogy ő hoz oda néhány dombot, de nem fejezhette be szolgálatkész és lojális mondóját, mert ekkorra a vasúti töltés bukkan fel a szemük előtt. De csak egy pillanatra, mert a következőben oly fuksikító gyorsstúz fogadta a csapatot, hogy a lőpor füstjében nem igen lehetett látni a — szerintük — égből odapottyant töltést.

Azonnal lefúvattak az útközvetet. A fenség kacagásba gurult, hogy alig volt képes kapkodni a szavak után.

— Ezredes úr!... Ezredes úr!... Ez pompás!... Klasszikus!... És... és famózus... kolosszális!... No de így vereséget... — És kicsordultak a könnyek a nevetéstől a szeméből. Azután lecsillapodva, mosolyogva kérdezte:

— Ki az ellencsapat parancsnoka?

Az ezredes kínosan izgott mozgott, nem tudta, nevensen-e a nevetéssel, vagy bosszankodják a felsülésén. Egyszerre azonban egy szajjal pipázni és furulyázni nem lehet, mert

állapot képezik a lépcsőfokokat, melyeken az emberek kapaszkodnak vagy lebszelenek.

Ezekből a nyilvánvaló ferdeségekből származik minden nyomorúságunk, minden veszedelmünk.

Amíg nem lesz egyöntetű, erőteljes nemzeti irányú a magyar társadalom, amíg az egyes osztályok csak ujjhegygel érintkeznek egymás közt és üres léhaságok képezik a boldogulisan egyetlen alkatelemét, addig nem fog elcsoszni az a sivatárság, amely a társadalmi viszonyok orvoslását lehetetlenné teszi.

Ha a társadalmi karriérhez manapság egy címeresen himézett zsebkendő, vagy egy arany cívker elémzéses, akkor miért is csudalkozunk az igazi erőteljes tehetség, az ambíció, az önérték háttérbe szorulásán? Az csak természetes, hogy a hatalmas tudós, akit a géniusz nemzedékek átalakítására jelölt ki, szerénysége mellett félre fog állni, ha a köztéren egy cifra, üresfejű, léha uracs-csal kell összejúzni.

A tehetség, az erő sohasem állhat az akarnokság mellé, mert kerüli az összehasonlítást, mely — úgy lehet — külsőleg az ő hátrányára utal ki. Egy úr, akit testből talpig a borbély, a szabó, meg a szustér jó ízlése vett a gondozása alá, a felületesen szemlélő előtt valóságos remeke az embernek ahhoz a szenális tudóshoz képest, aki nem fordít elég gondot a nyakkendőjére és frizurájára.

De a társadalom a jó frizúrát és a szép nyakkendőt, angol szabású ruhát tünteti ki és szerelmebbé a borbélyba, mint az emberi tehetségebbe s az értéket képviselő képességebbe.

Ezért van aztán, hogy ha a nemzeti társadalomhoz, az erős, egységes, hatalmas nemzeti társadalomhoz intézzük szavunkat: hat nem jelentkezik senki. Üres pusztába kiáltunk. A nemzeti társadalmat éppen azok nem képezik, akik azt hiszik, hogy egyedül ők alkotják benne az erőt.

Ezeknek az állapotoknak meg kell szűnni mielőbb. A vegyi folyamatnak mielőbb el kell érni azt az állapotot, amikor a benne forrongó folyadék egyforma vegyületé föl és kidobja magából a salakot.

Az együttérző, egyöntetű, összetartó, igazán magyar társadalom fogja majd akkor átvenni a vezető szerepet, aminek eredményeképpen megépülnek majd nemzeti társaséletünk jövőjének szilárd, mindennek ellentálló bástyái.

Ne keressük azokat a hajszálvonalakat, amelyek elválasztanak bennünket, hanem lássuk meg és ismerjük fel azokat a nagy érdekeket, amelyek azt követelik, hogy összetartsunk. Akkor aztán lesz igaz magyar nemzeti társadalmunk.

Az érettségi ellen.

Ilyenkor majus vége s június eleje táján országszerte lávas fövel, szinte a végsőig fokozott izgatottsággal foglalkozik a diákság a vizsgálatokkal. Valóban idegroncsoló munka ez, amely sok fiatal idegbeimóhat. Hónapok kellene hozzá, míg egy fiatal embernek, vagy inkább fiatal gyermeknek idegszervezete visszacszeríti azt a rugékonyságát, melyet a nehéz munkával elveszített.

Százszorosra fokozott ez az idegmunka annál a tanulónál, aki ott tart, hogy befejezte tanulmányainak egy fontos szakát. Kiváltképpen a tanuló középiskolai tanulmányainak végéhez ér el. Ugynevezett érettségi vizsgálatot: kell tennie ilyenkor a tanulónak, hogy megkezdhesse egyetemi szabad tanulmányait, befejezván a középiskola fegyelmével egybekötött tanulmányait. Az iskola szoros kötelékait az egyetem szabad tanítási módszerével váltja fel ilyenkor a diák, más szóval: felszabadul a tanuló s a tanulólól polgár lesz, egyetemi polgár, vagy pedig kilép az életbe valaminő pályára.

A nálunk divó — kétségtelenül régi német mintákra épült — vizsgamódszernek jellemvonásai, kétséges előnyei és kétségtelen hátrányai sokszorozódva jegecesednek ki tehát a vizsgák vizsgáján, az úgynevezett érettségi vizsgálatnál.

A diákság körében kegyetlen híre van ennek az érettségi vizsgának. A diákfantázia valóságos mumusként emlegeti ezt a vizsgálatot, amelyen főgárgatók és miniszteri biztosok jelennek meg, a diákság nem kis rémületére. Már hónapokkal megelőzőleg a diák-hagyományok és tanárok vállvetve riasztgatják az érettségi felé közeledő tanulókat, akiknek idegeit kétségtelenül ingerlik ezek a riasztgatások, úgy, hogy szinte eltikkadtan jut még az erősebb szervezetű tanuló is az érettségi vizsgálatra.

Maguk e vizsgálatok csak helyi-elközel veszedelmek szigorúságukkal és követelményeikkel. Csak itt-ott tartja egy-egy miniszteri biztos hivatásának, hogy amolyan hagyományos szigort fejtsen ki, amelynek a gyengébb tehetségek aldozatul esnek. Rendesen emberséges érzelmekkel bánik el a diákkal a miniszteri biztos, akinek szinte jól esik a kis vidéki kirándulás, nem zavarja meg hát ennek a kirándulásnak emlékeit diákzoklatással.

Am nem is azon mulik, hogy túlon túl nehéz és veszedelmes volna a diákra az érettségi vizsga, hanem, hogy ördögként festik a falra ez a vizsgálatot, jóllehet ennek mi célja sincsen.

Magammal is sok év előtt megesezt, mikor érettségi előtt állottam, hogy az előttem vizsgázó tanulótlársak vizsgájára hallgatóként beüenni akarván, egy derék tanáron ezekkel tartott vissza: „Nem szabad bemenni, mert akkor megtudnád, hogy milyen könnyű az érettségi”

Hát miért e titkolódás? Miért e megfélemlítés? Miért ne tudja meg a tanuló, hogy valóságban milyen követelményekkel lép fel az ilyen vizsga? Nem jó egyébre, csak a régmódi idegmegfeszítésre, amelynek csak hátrányai vannak. Későbbi éveken is erősen megcsinyli némely ember a vizsga előtti idegmegfeszítést.

De nem csak ily szempontokból, hanem egyébként sem látom becstét az érettségi vizsgálatoknak. Ez az egész intézmény már idejét multá. A mi pedagógiai mintaállamunkban, Poroszországban már kezdenek lemon-

dani róla. Meggyőződtek ugyan is a német pedagógusok, hogy az értelmiségi pályákon levők idegessége jobbra az ilyen érettségi-re való készüléssel kezdődik. Szinte mondhatni, hogy az intelligencia idegességének alapjait az érettségi vizsga veti meg. Ami elvégre is nem csoda. Az érettséggel nyolc esztendő tanulmányait akarnak összefoglalni. Ez ugyan magában már lehetetlenség és csak külsőleg foglalhatni össze pár hónap alatt nyolc év tanítási eredményét. Elvégre is, ha a nyolc év nem vészett el haszontalanul, úgy a nyolc év nevelési és tanítási eredményének élnie kell a tanuló intelligenciájában. Ha nem él benne, akkor hiába való a pár havi összefoglalás, ezzel az összefoglalással amúgy se taplalódik az intelligencia, hanem pusztulnak vele az idegerők.

Mennyivel üdvösebb ennél a francia rendszer, amelyely hova-tova a németek is megbarátkoznak. A francia középiskolákban nincs érettségi vizsgálat. Az utolsó osztályt éppen úgy fejezi be a diák mint az előbbieket. Se több tanulás, se kövesebb, mint más esztendőben.

Ha aztán a diák egyetemre akar jutni, felvételre jelentkezik az egyetemi hatóságnál, megjelöli a fakultást, amelyre pályázik s akkor az egyetemen vizsgálatot meg, bir-e egészen kellő intelligenciával, illetve előzetes képzettséggel, hogy a fakultásba beilépessen.

Nem tankönyvek adatait faggatják ki a diákból itt, hanem általános előképzettséget és intelligenciát vizsgálnak. Erre a vizsgálatra nem kell készülnie a diáknak, nem is tud rá készülni. Viszont az érettségit megadó egyetemi tanárok általános szempontokból bírálhatják el a jelentkezőket és nem teszik őket elfogulttá a diák középiskolai karrierje, melynek netáni apró túszúraitás az érettségin holmi apró részletkérdések faggatásával bosszualhatja meg a tanár.

Persze, chez a francia eredetű érettségi-hez ahoz való cenzork kellene az egyetemre. A cenzorokat is nevelni kell. A régi porosz rendszerrel egy csapással nem térhetőn át francia rendszerre, melyet a modern német írók sok ily eszmével gazdagítottak. De az irányzsmét bizást befogadhatjuk, sőt be kell fogadnunk. Az az eszméramlat, mely az érettségi ellen Németországban támadt, elküldi hozzánk is hullámaít. Akkor majd megindulunk mi is. S ha a pedagógusok makacs-kodnak, szemben fogják magukkal találni az orvosokat, a modern pedagógusoknak e legjelesebb tanácsadóit, sőt mondhatom harcosait.

Ujdonságok

Szentes, 1902. június 8.

— **Emlékeztető.** Szentes város képviselő-testülete f. hó 9-én, holnap délelőtt 9 órákor közgyűlést tart a túl a kurcai tanácsközteremben. A közgyűlés tárgyszorozatába pótlóan felvétellett a rendőrfogalmazói és adó-tisztai állás betöltésére egybehivandó tisztujtószerk alkalmára kijelölő a bizottságba két tag megválasztása.

— **Tisztelgés.** Szentes város ujonnan választott előjárósága tegnap délelőtt tisztelgett, Mátéffy Ferenc dr. polgármester vezetése mellett Csató Zsigmond dr. főispánnál, kérve a pőispánt, hogy a városi tisztikart munkásságában hathatós támogatásban részesítse. A tisztelgők szónoka a polgármester volt, akinek beszédére a főispán arról biztosította a tisztviselőket, hogy mindig a legnagyobb érdeklődéssel kíséri a város közjáva érdekében kifejtendő munkájukat és ahol alkalom kínálkozik, szulővárosa közérdekéért maga is mindenkor kész minden tőle telhetőt elkövetni.

— **Vasúti ügyi értekezlet.** A vásárhely-makó-szt.-miklósi vasúti érdekeltésgy végrehajtó bizottsága tegnap gyűlést tartott Makón, Mező Sandor dr. csanádi főispán elnöke mellett. A gyűlés főtárgya: a vasutépítési

az egyiket szivni, a másikat fujni kell, — hát ő is nevetve felelte:

— Branne őrnagy a parancsnok, fenségs — No, ebből is nemsokára alezredes lesz. Az ezredes dányögött valamit. A főherceg szemén szigorúság ült ki:

— Ezredes úr, a csapatokat diszelvonulásban szeretném elővezetni a győztes őrnagy ur előtt! Ime itt vágat felénk . . . Őrnagy úr! — szót Branne felé fordulva, — kitűnő volt a támadás. Valóban legigazabb elismerésemet kell, hogy kifejezzem. — Ezzel melegen megrazta Branne jobbát és zaszólajhöz vágatott.

A legénység diszelvonulásra készen állott A főheczeg vezényszava csengett:

— Zaszólaj, vigyazz! Zaszólaj jobbra néz! Diszelvonulás, — zaszólaj, induj!

Dübörgött a föld a kemény léptek alatt, nyolcszáz ember szemé meredvegett az őrnagyra a fenségs katonás délcegséggel emelte meg előtte a kivont kardot.

S az őrnagy odaszegezten ült a lován, kezét tisztelgve a sapkáján tartotta és könny ragyogott a szemében . . .

Fáy Nándor.

vállalkozóval kötendő szerződés végleges megállapítása és az volt, hogy az érdekeltség vasútársulattá szervekedjék. A gyűlésen vármegyének Cica triciis Lajos dr. alispán, mint végrehajtó bizottsági tag képviselte, aki e végből tegnap kora reggel Makóra utazott.

— **Adózók figyelmébe.** A III. osztályú kereseti adójavajalat a mai naptól kezdődően 8 napi közzéleveníre kivéve a városi adóhivatálnál. Minthogy a III. osztályú kereseti adókírovás munkálata rövid időn belül kezdetét veszi, érdekében áll minden ez adó nem fizetésére kötelezett polgártársunknak ezt a javaslatot betekinteni, nehogy majd a kirovási mivelet készülletlenül találja. Eppen ezért felhívjuk rá érdekelt polgártársainkat, hogy a jelzett időn belül tekintsek be a javaslatot.

— **Enyedi Lukács jelöltisége.** Enyedi Lukács, akinek mandátumát a kúria megemissitette s aki — pártja felkérése folytán — a jelöltiséget újból elfogadta, a napokban ismét Szegeden időzött. Ez alkalommal a választókerület több községből számos választópolgár kereste őt fel, akiknek kérésére Enyedi újból kijelentette, hogy a jelöltiséget halás közszóval fogadjal el és legközelebb nyílt levelet fog választóíhoz ítezní. A polgárok élénken érdeklődtek az íránt is, hogy vajon mikorra remélhetik az új választás kitűzését, — mire Enyedi: azon reményének adott kifejezést, hogy a választás előreláthatóan még e hó folyamán lesz.

— **Körrendelet a hivatalos felmérések dolgában.** Széll Kálmán belügyminiszter körrendeletet bocsátott ki a részletes felmérések és a mérnöki helyszínelés végrehajtásának a törvényhatóságokkal felruházott és rendezett tanácsú városok földadónyilvántartói, valamint a községi és körgyűzők részéről leendő támogatása ügyében. A belügyminiszter felhívja körrrendeletében a törvényhatóságok fejeit, hasznának oda, hogy a községi és körgyűzők által szerkesztendő ház- és detűsoros névjegyzékek a legpontosabban szerkesztessenek s hogy ezek, úgy a városokban a földadónyilvántartók a zárhelyszínelésen mindenkor mint a bizottság elnökei személyesen részt vegyenek s az eljáró tisztviselőt közreműködésükkel és a szükséges utbaigazításokkal támogassak.

— **Iskolai ünnep.** A református egyház által fenntartott elemi népiskolákban, mint az első években, ez évben is megünneplik ő felőze a király koronázásának évfordulóját. Az ünnepélyben 18 iskola növendékei vesznek részt tanítóik vezetésé alatt s az ünnep rendje a következő: F. hó 9-én, hétfőn délután 2 órakor ünnepélyben, zászlók alatt és zeneszó mellett indulnak az összes felsőpárti iskolások, akikhez a Farkas-féle volt tyúk piactéri gyógyszertárnál az alsópárti, a megyeháznál pedig a központi és kiséri iskolások csatlakoznak. Az így összeszerlelt 1200 iskolás gyermek kivonul a Széchenyiligetbe, ahol a »Hímnusnak zeneszó kísérettel történő elnéklése után Sajó Sándor tanítóestületi elnök mond alkalmai beszédet, mire a növendékek eldallalják az »A legelső magyar ember a király« — hazafias dalt. Ezután a gyermekek játszanak, táncolnak, közé-közbe dalolnak s végzetül este, a »Szózat« elnéklése után, tanítóikkal hazavonulnak. Erre az iskolai ünnepre a szüléket és tanügybárátokat is meghívják és szivesen látják vendégül.

— **A csongrádi mandátum.** Alighogy a kúria Baross János csongrádi mandátumát megemissitette, megindult a jelölések özöne a szomszédvárosból. Mi is megirtuk, hogy a függetlenségi párt Polónyi Gézárt kérte volna fel a csongrádi jelöltség el-

fogadására, meg hogy szabadelvű párti részről if. A brányi Kornél jelöltségét vették volna kombinációbba, a »Szegedi Híradó« című lap csütörtöki száma meg mint bizonyoslat írja, hogy a csongrádi szabadelvűk Cica triciis Lajos dr. alispánt már fel is léptették jelöltül. Egész határozottsággal állithatjuk, hogy mindezek a kombinációk aipalantok s hogy ezidő szerint a csongrádi mandátum sorsa még csak nem is aktuális kérdés, mert a képviselőház a kúriai ítéletet indokolásával még ki sem adta a maga igazoló bizottságának és ha kiadja, nem lehetetlen, hogy még vizsgálat előzi meg Csongrádon a választás elrendelését is.

— **Akinek nem kell bíró.** A szegedi törvényszékhez volt beidézve Német Imre csongrádi legény, aki Halász Antal nevű társát úgy megverte, hogy az 14 napig megfeküde utána az agyat. Sulyos testi sértés vétségével vadoltak a legényt, de a panaszos nem jelent meg a tőrtárgyaláson.

— **Hol van a panaszos?** Kérd az elnök.

— **Mán kérem szépen a tekintetes urat, a nem gyün be; feleli a vadlott.**

— **Miért nem?**

— **Mer man kiegyeztünk.**

— **De nem úgy van az.** Ez hivatalból üldözendő cselekmény és neki meg kell jelleni; magyarázza az elnök.

— **Man pedig a nem gyün.**

— **Honnan tudja?**

— **Megmondta kérem, hogy nem kell má nekünk a bíró; olyan jó pajtasok lettünk, amilyenek vótunk.**

— **Még egyszer megidézem magukat, figyelmezteti az elnök; de ha nem jelennek meg, csendőrokkal fogom magukat elővezettetni.**

— **Mán pedig most dologidő van, ilyenkor nem éra a kétkézi munkasamber. Raér ez az aratas után is; feleli a magyar. Es a bíróság elnapotta a tárgyalást.**

— **Diákmulatság.** Kellemes, szép idő kedvezett tegnap a főgimnaziumi ifúság nyári mulatságának, melyet — sétahangversenyyel összekötve — a túi a kuraei ligetben tartottak, a nyári tanulmányi út alapja javára. A tanulóiújság százelődsz alatt, zeneszóval vonult ki délután a ligetbe, hol csakharmozgalmal élet kezdődött. A sétahangverseny és az alsóbb osztályok növendékeinek délutáni vialma is szép közönséget vonzott le a ligetbe és az esti tancvialgom is szépen látogatott, kedélyes és lesztelen muatságot volt.

— **A szegvári rablőgyilkos ügye.** Emlekeznek még olvasóink a múlt évi szegvári rémes gyilkosságra, melynek az öreg Sálánki Andras, a felesége és egy 10 éves unokája vótak az áldozatai. Megirtuk akkor ezt az esetet bőven. Azt is, hogy a gyilkossággal az öreg hazaspar unokáit: Sálánki István bogárnagyényt és Hérán Ignácz borbélyt vadolták. Azt is, hogy Hérán az alibijét igazolta s hogy ennek folytán az ügyészeg vele szemben elejtette a vádat, valamint hogy a szegedi polgarbírószag verdikéit alapján, három napi végtárgyalás után a törvényszék Sálánkit a rablőgyilkosság vádjá aól feimentette ugyan, de a gyilkosságban és rablásban való bűnrészségé miatt 15 évi fegyházra ítélte el. Az elítélt ekkor semmisségi panaszt nyújtott be, melyet a királyi kúria f. hó 5-én tárgyalta; a koronagyűzshelyettes indítványára, mint általában, elutasítván a panaszt, amivel most már az ítélet jogerősre vált.

— **A püspökjárs útán.** A váci püspök: Csák y Karoly gróf Szentesen időzése alatt, mint ezt már megirtuk, a szentesi mas hitfelekezeti beliek presbitériumai is tsiztelegtek az egyházfeljedelmé, lelkeszeik vezetése alatt. Ezt a figyelmességét a hitközségeknek

a római katolikus egyház plebánosa Ulár István pápai prelatus és az egyháztanács világi elnöke A r a d i Kálmán most — a püspök elutazása után. azall viszonzotak, hogy sorban látogatást tettek az egyházak lelkeszeinél.

— **Öngyilkosság.** A f hó 6-án reggel Fekete Sandor a II. tized 818. számú istállójának szarufájára felakasztotta magát. Takacs Sándornál lakott a szerencsétlen ember, különváltan a feleségtől, akit egye üdözött és akire két nappal előbb is a lakon át revo'verrel lött, hogy megölje, de szerencsére nem talált a lövés. Takacsné se szenvedette Feketét, egye zavarta volna el a lakásáról, mert az ember napnapra részegen ment haza. Az öngyilkosság napjának reggelén is Takacsné ép rendőri segítségért járt bent a kapitányságon, hogy lakójait kitelepítsék. Szilágyi Balint ment vele haza asszisztenciának, de akkor már az istalóban felakasztva találtak Fekete Sandort, akinek hulláját a rendőrvágta le a körtől. Miután az öngyilkosság kétségtelenül megállapítható volt, a huila feiboncolását mellőzték.

— **Egy csúf nóta miatt.** A szegedi törvényszék betöréss lopasért utolsó felelősségére f. hó 5-én Kötélék Nagy József földünket, aki haragból lepta meg Jankai Istvánt. A dolog úgy esett, hogy Jankainé egy csúf notát csinált Kötélékéről, amelyben egy kedvesével hozta össze a neveztetet. A notát Kötélék ismerősei a bosszantsására szétében daloltak, amire aztan ő úgy állt bosszút, hogy a télen betört Jankainéhoz, ellopott tőle mindenféle apróságot, ami a kezéugyébe került és ráadásul három véka búzat is. A harag ösztökélte, hogy a lopott holmit még azon az éjszakan eladja Török Mihálynak. Jankainé ezért felejtette Kötélékét s a szegedi törvényszék most el is ítéte őt most hat havi börtönrre, Törököt pedig orgzdaságért 8 napi fogházra.

— **A Tiszába ugrott.** A f. hó 6-án a Tiszaparton járók egy, a partoldalba tüzött botot, a boton rácsavart kendőt és egy kalapot találtak. A kendőben írás volt. A Csécs Flórián írása, aki Szegeden raboskodott előbb, eztan úgy látszik, jó útra tért, mert 5 hónap előtt megönsült. A javulásához azonban hozzatartozói nem igen biztak. Így írta meg ő maga abban a cédulában, amit a kendőbe bagozott. A felesége családja elkeserítette az életét, elidegenítettek tőle az asszonyt, aki néhány havi hazasélet után el is hagyta. Hat, ha nincs becsület, írja, akkor csakugyan nem érdemes élni sem. Eppen ezért jelzi, hogy f. hó 5-én este beleölt magát a Tiszába. Hogy meg is cselekedte-e, amire fogadkozott, vagy talán világra ment: — ezt nem tudni, mert a Tisza jól örzi a titkait.

— **A váltó.** Még 1899. decemberében történt, hogy Lévai József kistekei iparos nagyon megszorult pénz dolgában és kereszt-komajától, Tóth Pálról kért kölcsön 60 forintot váltóra. Az adott is neki, de amikor egy fél estendő mulva Lévai az összeget vissza akarta fizetni, akkor azt allította, hogy 160 forintot adott neki, hat annyit is követel vissza. Lévai nem volt hajlandó száz forint kamatot fizetni és így Tóth peresítette a váltót 320 koronáig. Lévai kifogásokat adott be és a váltót hamisnak mondtotta, mert a vaktóra — úgymond — a számkonl a 60 elébe »1« számot, a szövegben pedig »egyszáz« szót később irtak rá. Mindennek dacára a váltótörvényszék kötelezte Lévait a 320 korona megfizetésére. Főlebbezés folytán az ítéletábla megváltoztatta a törvényszék ítéletét és Lévait csak a 120 korona megfizetésére kötelezte, mert a kihallgatott iraszakértők szerint a váltó összeget meg hamisították, azonkivül 10 filléres váltóúrlapot használtak, holott 320 korona értékű váltóhoz 20 filléres irlap szükséges. A tabla együttal tette az ügyet a büntető törvényeszköz, mert magánokirathamisítás büntetté latszott lenforgni. A tárgyaláson Tóth Pál vadlott tagadta, hogy ő a váltó összegét kijavíttotta volna és oly tanúkra hivatkozott, akik látták

amikor 6 Lévainak 160 forintot adott át. A kihallgatott tanúk egy része azt állítja, hogy Tóth Pál a listeleki takarékpénztárhoz vett fel 180 forintot és ebből az összegből csak 60 forintot adott át Lévainak, míg a többi tanúk — vagy nyolc — azt állítják, hogy láttak, amikor Tóth Pál Lévainak 320 koronát adott át készpénzben. Minthogy a törvényszék a maganonkíráthamisítás vadját nem látta az ellentétes tanúvallomások által bizonyítottak, f e l e m e t ő í t e l e t e t hozott.

* A Singer varrógép részv. társaság lajtnak mai szám. ban levő hirdetésére, mely ingyenes tanfolyamot nyit műhimzésre és áttört munkára, ezennel felhívjuk olvasóink szíves figyelmét.

* Az idegbetegeket Eldarádója. Nem lehet másról szó, mint Siófok fürdőjéről, melynek hatása vetészik az északi tenger fürdőivel. Régi fürdők, mióta megismerték a magyar tenger lenihatalan szépségeit és előnyeit, Siófokot telepednek le. A Balaton környékén tiszta levegő, kellemes erőshullámú víz az idegrendszer megbetegedéseinek, hisztéria, neurasténia, vérszegénység, stb. bajknál kiváló hatású. Hozzajárul még, hogy a gyógyulást keresők Siófokon jó lakást és kitűnő penzió-ellátást találnak, miért is kötelességünk pártolnunk hazánk eme fürdőhelyét, ahol különben általánosan a legelőnkebb társasélet uralkodik.

MEGHIVAS.

Minthogy a helybeli állami főgimnázium segítő egyesületének f. évi június 1-ére egybehívott évi rendes közgyűlése a megjelent tagok csekély száma miatt nem volt határozatképes, a közgyűlés az alapszabály 21. § a értelmében e hó 15-én d. e. 10 órakor a gimn. tanári szobában fog megtartatni a tekintet nélkül a megjelent tagok számára jogérvényesen fog határozni.

A közgyűlés tárgyai, megoldva új egyesületi ügyész választásával, ugyanazok, melyek az elő meghívásban közölve voltak.

Szentes. 1902. jun. 7.

Balázsovits Norbert, segítő egyesületi elnök.

Gazdászati és üzleti értesítés.

Szentes, 1902. június 7.

A búza-virágzásra száraz csendes meleg napok járnak. A tavaszakra nagyon szükséges volna az eső, mivel a még mindig keles és kapálás alatt álló kukoricavetések sokat szenvednek az acélkeménységű földben.

Széna-takarásra nagyszerű volt a száraz meleg idő, de ellenben a kártékony rovarok szaporodását is előmozdítja.

A búza ára a hét folytán 20—30 krt emelkedett mmként, kukorica és arpa arai szilárdultak.

A gabona árakról a következők jegyezhetjük.

- Búza 78—79 kls mmja 8 frt. 60 kr. ;
- 76—77 kls mmja. 8 frt, 850 kr.
- Arpa köble 4 frt 60 kr. ; mm 6 f 20.
- Kukorica köble 4 frt 60—80 kr. ; mmja 5 frt. 10—30 krig.
- Szalonna mmja 48—49 frt.

Hizott sertés tiszta vágásra, elsőrendű f. nom 46—47 kr. ; középrendű 44—45 kr. kilónként számítva.

Népesedési mozgalom.

1902. évi május 31-től június 7-ig.

Születtek: Varga Rozália, Deak Gábor, Varga János, Vajda Eszter, Öze Erzsébet, Marsi Rozália, Domján Julianna, Kovacs Imre, Kerekes Jolanka, Tóth Jolanka, Bender Erzsébet, Friedl Ilona.

Házasságok kötődtek: Imre Lajos Demeter Eszterrel, Kamvasi István Kovacs Juliannával, Aradi László Kadar Franciskával, Oláh Miklós Kovacs Teréziával.

Meghaltak: Nagy Julianna 4 éves tüdőlob. Földvári Nagy Sara 78 éves, aggkor. Kovacs Anna 42 éves, tüdőgümőkór. Kelemen Maria 41 éves méhrak, Papp Sara 77 éves, végegyengülés. Kovacs József 17 hónapos, agyhartályob. Vajdovics Margit 9 hónapos, tüdővész. Kerekes Sándor 69 éves, utérmezsesedés. Nóbik Szabó Judit 34 éves tüdőgümőkór. Szánthó Anna Magdolna 22 hónapos, vörheny. Halasz Zsófia 53 éves, öngyilkosság akasztás által. Elekcs István 8 éves, rángörös. Biró János 64 éves, tüdőlob. Ugrai Andras 48 éves, tüdőgümőkór. Fekete Sándor 40 éves öngyilkosság akasztás által.

Nyílttér.

A bőr ápolásához!

Bőrkiütések és a bőr tisztálanságai legelőszűbben és legolcsóbban kezelhetnek Berger orvosi és gyógyszerzappanaival, melyek 30 év óta világhírre értenek. A bőr tisztasága jelentékeny tényező az ember egészségében. Valassa ki az ismert hiedetésből az önnök tetsző Berger-féle szappant (minden gyógyszer-tárban kapható) használja azt mosdásnál és fürdésnél és ezzel alaposan megtisztítja a bőrt. Különösen alkalmasok a kátrány-, glicerinkátrány-, bórákszá- és karbolszappanaival. Valódi csak a védjeggyel. Eredet: Hall G. et Co. 2—1

Felolvaszerkesztő: BÁNFALVI LAJOS.
Társzerkesztő: MÁTEFFY LÁSZLÓ.
Kiadótulajdonos a „Szentes és Vidéke” könyvnyomda

özv. Bóna Sándorné IV. t. 9. sz. háza

örök áron eladó, esetleg kedvező feltételek mellett elcserélhető.
Értekezni lehet ugyanott.

Harzi éneklő kanárikat

trillázók és füttyölők, — küld utánvéttel 8—20 márkáig. Prospektus díj mentesen.

Heering W. St. Andreasberg (Harz) 422

özv. Valentin Gabernének hintója és oszlopokunk való fája van eladó. J—i

860/1902. végrh. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881 évi LX. t. c. 102. § a értelmében ezennel közzé teszi, hogy a szentesi királyi járásbírósg 1902. V. 239 számú végzése következtében hivatalból Smuckát Pepi és Teleki F. cég javára Wellisch Vilmos szentesi lakos ellen 156 kor. 85 fill. s jár erejéig 1902 évi május hó 9-én foganatosított kielégítési végrehajtás utján feülfoglalt és 1581 koronara becsült következők ingóságok u. m. bolti aru cikkek nyilvános árverésnek eladotnak.

Mely árverésnek a szentesi kir. járásbírósg 1902. évi V. 239/2. sz. végzése folytán 156 kor. 85 fillér tökékövetelés, ennek 1901. évi augusztus 26. napjától járó 5 százalék kamatai és egyharmad százalék váltódíj és eddig összesen 47 kor. 40 fillérben bírólag mar megállapított költségek erejéig Szentesi végrehajtást szenvedett üzletében leendő eszközlésére 1902. évi június hó 17. napjának d. e. II. óraja határidőből kitézetik és ahhoz a venni szandekozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881-ik évi LX. t. c. 107. és 108. § a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az árverezendő ingóságokat mások is le és feülfoglaltattak a szakra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. c. 120. § értelmében, ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Szentesen, 1902. évi május hó 30.

Végh Sándor, kir. bír. végrehajtó

Figyelemzetés! Ahogy minden jól utanoz-
tásztésgetelen konkurencia a régi jöhrü ro-
hítschi savanyvizek (Stájerország tulajdona)
remonéját is a maga forrástermékei javára
kiszakmányolná. Ezért figyelmeztetünk, hogy
csak a „Tempel”-forrás és a styria-forrás te-
kinthetők valódi rohítschi savanyvizeknek. Fi-
gyeljen mindenki a palackcímkékre, melyen a
forrás megnevezése mellett a stájer címer (tigris)
van középült nyoma és a palackok dugójába
beigettelt „St. Landsch. Rohitscher” jelzésre.
Bizományos Magyarországra: Hoffmann József
Budapest, Batory-utca 8.

Páris 1900.
„Grand Prix.”
Legmagasabb kitüntetés.

Ingyenes tanfolyam műhimzés és áttört munkákban

Szentes, Kossuth-tér, Haris-házban.

- Singer varrógépek mintaszerűek a szerkezet és kivitelben.
- Singer varrógépek nélkülözhetetlenek a háztartás és iparban.
- Singer varrógépek a legerjedtebbek a gyári üzemekben.
- Singer varrógépek utólérhetetlenek szolg. képesség és tartósságban.
- Singer varrógépek kiválóan alkalmasak a divatos műhimzésben.

Ingyenes tanfolyam minden házi varrási munkákban, valamint a divatos műhimzésben. Himzőselyem-raktár nagy színválasztékban. A családi használatra való egyes varrógépekhez elektomotorok.

Singer Co. varrógép részv. társ. Kecskemét.
III. Nagykőrösi u. 157.

Egyedül valódi angol!

Thierry A. gyógyszerész BALZSAMA

Orvosrendőrileg megvizsgálva és jóváhagyva.

Az üvegek adjusztálása kereskedelmi törvényszéki mintaoltalom alatt áll.

Ez a balzsam belsőleg és külsőleg hasznos Mert: 1. Utólrhető-
lenül hatékony gyógyszer a tüdő és mell minden betegségében, csillá-
pítja a katarust és megállítja a köpöket, enyhíti a fájalmas köhöget
és még időit ilyen bajokat is meggyógyít. 2. Kítőnő hatású torokgyul-
ladásnál, rekedtségnél és minden torokbajnál stb. 3 Minden lúz al-
posan megszüntet. 4. Meglepő gyorsan gyógyít gyomorgörcsöt, kö-
likát és bélszagot. 5. Kellemesen használható és vértisztító, megtisz-
títja a veséket, megszünteti a hipochondriát és búskomorságot és erősíti
az étvágyat és az emésztést. 6. Kítőnő hatású fogfájásnál, lukas fognál,
szájpenésznél s minden fog és szájfájásnál és megszünteti a bőgö-
gést s a gyomorból fakadó kellemetlen szagbűzt. 7. Külsőleg kítőnő szer
minden sebre, forróság okozta hólyagokra, füstulára, szemölcsre, égési
sebre, fagyos daganatokra, ruh, ótvár és kűtések ellen. Megszüntet
főfájást, zugast, szagot, csúzt, fülfájást stb. Mindig pontosan kell
figyelni a fenti zöld apacvédegyjére! Hamisítások ellen legjobban ved-
a gyárból, eredeti papirkartonokban való közvetlen megrendelés. 22 kis vagy 6 nagy üveg-
gel 4 korona bérmentet az osztrák magyar birodalom bármely postaállomására. Bosznia és
Hercegovinába 4 korona 60 fillér. Kevesebb nem küldetik. Szétküldés csakis az összeg elő-
leges beküldése vagy előleg küldése mellett.

Miért szenved ön? holott minden, még oly régi sebére is biztos gyógyulást találhat és csaknem mindig elkerülhet minden fájdalmas és veszélyes ope-
rációt, sőt amputációt is.

Thierry A. gyógyszerész egyedül valódi rendkívül tisztító erejű

Centifolia-kenőcsével

mely a sebek gyógyításában és a fájdalom csillapításában felülmulhatatlan. Valódi centi-
folia kenőcs használható: gyermekgagások rossz mellűségénél, tejelvezasztuk fennakadásá-
nál, mellkeményedésnél, orbáncnál, minden régi sebre, nyílt láb és csontsebrek sósólyás
ellen, dagadt lábakra, sőt csontszáznál is, ütött, szűrt, lőtt, vágott vagy zúzott sebeknél, min-
den idegen anyag kihúzására, amilyen üveg vagy faszálka, homok, serét, tövis stb. minden
daganatnál, kinővésnél, karbunkulusnál, képződményeknél, sőt ráknál; ujszipolynál, köröm-
daganatnál, kihólyagzásnál, kisebzett lábra, minden égési sebre, fagyra, a betegek felfekvé-
sére, nyakdaganatra, fülfolyásra s a gyermekek ótvására stb. Szétküldés csakis a pénz
előleges beküldése mellett. Bérmentve, csomagolás és szállítólevéllel 2 tégely 3 kor 50 fillér,
Eredeti bizonyítványok egész tömege. Óvakodjunk hatástalan hamisítványoktól és ügyeljük,
hogy minden tegylen: „Schutzengel-Apotheke des Thierry (Adolf) Limited in Pregrad“
van bevetve.

E gyógyhatásában felülmulhatatlan ket szer soha nincs romlásnak kitéve, sőt minél
régibbek, annál értékesebbek és hatásosabbak, fagy és hőség nem árt nekik, tehát min-
den időszakban szállíthatók. Csaknem mindig segítenek és gyógyítanak, legálább is az or-
vos megerkezéséig. Természetes, hogy soha sem szabad hamisítványokat vagy más ilyes
ajánlott érték és hatás nélküli, úgynevezett pótszerket igénybe venni, melyeket haszonta-
lanul dobjuk ki a pénz, hanem mindig csak e két jónak bizonyult, szolid, olesó, megbiz-
ható, e mellett teljesen ártalmatlan, közismert szerhez kell folyamodni, miket minden es-
hetőségre, minden családnak készletben kellene tartani. Ahol valódi minőségben a valódi-
ság minden ismertető jelével nem kaphatók, legegyszerűbb közvetlen megrendelést címezni

„Thierry (Adolf) gyógyszerész Lim'ed, Schutzengel Apotheke“ Pregradában — Rohitsch Sauerbrunn mellett.

Központi raktár Budapest: Török J. gyógyszerteráiban, Zágrábban Mittelbach S
gyógyszerésznél és Bécsben Brady C. gyógyszerésznél. 52—15

Férfiak ingyen kapnak

egy legújabb találmányú gyógyszer, mely az elvesz-
ett erőt visszaszítja. Mindazok, akik érte irak, in-
gyen kapnak egy próbacsomagot, egy 100 oldal vas-
tag könyvet egy út, postaszállítványkén, jól becső-
nagóva. A legcsudálatraméltóbb csodagyógyszer ez,
mely már ezeket megmentett, akik ifjúkori kica-
pangások folytán erőfűket vesztették vagy ezoköz-
ben betegségeket szerettek. Ez okból elhatározta az
intézet, mindenkinék — akikéri — egy csomag gyó-
gszert magyarul könyveskövel díjlatlanul küldeni. E
hazii szerrel otthon gyógyíthatja a baj és mindenki
aki fűkori kicsapongások folytán nem bajokban,
szellem-gyengeségben vagy chronikus betegségben,
szenvet otthon gyógyíthatja magát. Ez a gyógyszer
közvetlenül ama szervekre hat, melyek erősíté-
szeruának és csudás eredményel gyógyítja meg az
évek óta állandóan betegéket is. Öregék és líjak ir-
hatnak, az alatt jelzett címen a „Stato Medical In-
stitut“-nak, honnan a próbacsomagot cindokre azon-
nal megküldik. Az intézet eső sorban azokat akarja
megmenteni, akik gyógykezelésük végett otthon-
kat el nem hagyhatják. A próbacsomag is megmu-
tatja, milyen könnyen lehet e borzalmas betegsége-
kből otthon is kigyógyulni. Az intézet nem tesz kivét-
elt. Mindenki, bárholon magyarul is írhat a gyó-
gszerér, amire a leguagyobb diskreció mellett díjla-
tanul elküldik neki a próbacsomagot a magyarzó
könyvvel együtt. Írjon tehát — ainek kell — min-
denki azo nál. A küldemény olyan szépen van csom-
ozolva, hogy senki se tudja meg a tartalmát. A levelet
ilyen kéll megcímezni: Stato Medical Institute
6901. Elektron Building, Fort Wayne, Ind. Amerika
Ez minden leve: portonmentesen küldendő.

Földeladás.

Takács Jolán és Lajos teési néhai
Szeder Imre féle 25 katasztrális holdas
földje egytagban 9000 frtért, alsóréti
46 kishold és több apróbb földjük
kisebb-nagyobb részletekben, kedvező
föltételek mellett eladó. — Értekez-
ni lehet — Dr. Ecseri Lajos ügy-
véddel. 3—1

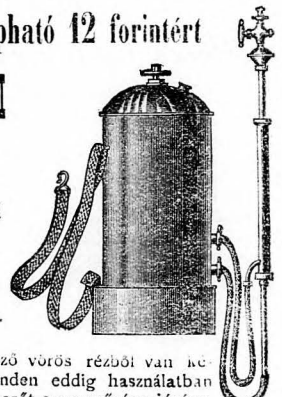
Önműködő szőlő-permetező

kapható 12 forintért

SZEPESI LAJOS

vaskereskedőnél

Petőffi-szálloda épületében.

A permetező vörös rézből van ke-
szítve és minden eddig használatban
lévő permetezőt egyszerűsége, jósága,
tartóssága és olcsósága tekintetében felülmul.

Clayton & Shuttleworth
Vérszékű 63. sz.
Budapest
munkaadásági égiségvások
által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak:

Locomobil és gőzcséplőgép-készletek
továbbá járgény-cséplőgép, löhere-csaplók, tisztító-rosták, konykolozók, kaszáló- és arató-
gépek, szénagyűjtők, boronák.

„Columbia-Drill“
legjobb sorvetőgépek,
szekavágók, répvágók,
kukorteca-morzsálók,
daráló, gril-malmok,
egyvetema szék-ékek,
egyvetema szék-ékek,
egyvetema szék-ékek.

2- és 3-vanu étek és minden egyéb gránásági gépek.

Részletes ábrák a képek köv-
nétra ingyen és bérmentve
küldetnek.

Lincolni törzsgyárunk a világ legnagyobb
locomobil- és cséplőgép-gyára.

A Richter-féle
Liniment. Caps. comp.
Horgony-Pain-Expeller
egy régi kipróbált háizser, a mely
már több mint 33 év óta meg-
bizható bedörzsolésül alkalmazatik
köszvényél, csúznál és meghűtéknél.
Intés. Silányabb utánzatok miatt
bevásárlaskor óvatotak le-
gyünk és csakis eredeti üvegeket
dobozokban a „Horgony“ védjegyvel
és a „Richter“ cözjeggyessel fogad-
junk el. — 80 f., 1 k. 40 f. és 2 k.
árban a legtöbb gyógyszerárban
kapható. Főraktár: Török
József gyógyszerésznél
Budapestben.

Richter F. Ad. és Társa,
csász. és kir. udvari szaktők.
Rudolstadt.

A magyar királyi államvasutak gépgyárának vezérigénysége.

BUDAPEST, vaczi-körút 32. szám.

— ajánlja a magy. kir. államvasutak gépgyárában készült —

4, 6, 8, 10 és 12 lóerejű GÖZCSÉPLŐ-KÉSZLETEIT,
14, 16 és 20 lóerejű COMPOUND-LOCOMOBILIAIT és mégre

„MILLENIUM” legújabb szerkezetű fűkaszáló-, marok- rakó- és kéveköto aratógépeit,

ovábbá a szab. osztr.- magyar államvasúttársaság resicai mezőgazdasági gépgyárában készült SACK-rendszerű aczelöntésű ekefevel ellátott EKÉIT és egyéb mezőgazdasági eszközöket

Kizárólagos képviselő: **Fischhof Mór, Szeged.**

8-10

A magyar kir. államvasutak gépgyárának lo-
komobil csatlépeg és „MILLENIUM” aratógép
gyártmányait a párisi nemzetközi kiállítás
legnagyobb kitüntetést a GRAND PRIX I.
nyerték.

Kertmegnyitás.

Tisztelettel értesitem a n. érd. közönséget, hogy a nyári évadra a Petőfi-szállóban levő

nagy kerthelyiségemet

a mai napon, FARKAS ZSIGA cigányzenekara közreműködése mellett

halvacsorával

nyitom meg.

Kitűnő, izletes ételekről és tiszta jó italokról, gyors és pontos kiszolgálás mellett — gondoskodtam.

A n. érd. közönség szíves pártfogását kérve, vagyok

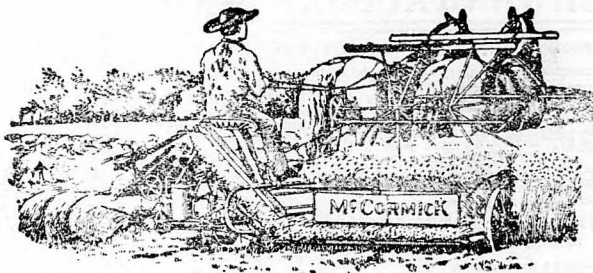
Szentesen, 1902. június 8-án.

Halász János,
vendégfő.

McCormick Harvesting Machine-Company.

(Chicagói aratógépgyár.)

GRAND PRIX

PÁRIS 1900 ban

Kéveköto aratógép,
Fűkaszálógép,
Köszörőkészülék

„Daisy” marokrakó aratógép,
Szénagyűjtő gereblye és
Kévekötofonal

18-1

GYÁRTMÁNYAI

Ne vásároljon, míg gépeinket nem látta s árainkat nem kérdezte
Olesó tartalékreszek óriási raktára. Tessék mintakönyvet kérni!

WILLIAM J. STILLMANN
igazgató

ÉVI TERMELES:
362000 gép.

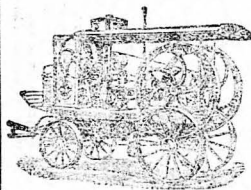
BUDAPEST,
V. kerület, Váci-út 30. szám

Mótorvásárlók.

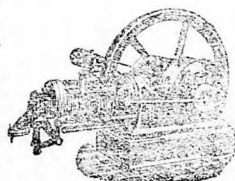
Vétel előtt arról szerezzenek meggyőződést, melyik gyártmány a legjobb

Drezdai mótor-gyár részv.-t.

(Ezelőtt HILLE)

gyártja az elismert legjobb **benzin és gázmotorokat és benzinkomobilokat.** Malinok, takarmánykamrák, cséplés és minden más üzemhez kipróbáltan a legelőkeltebb szerkezetű legtartósabb, legkönnyebb kezelésű és legolcsóbb üzemű gépek. Legelőkelőbb referenciák több évi legkiegletőbb üzemekről rendelkezésre.

Vezérképviselet és mintaraktár: **Gellért Ignác és T.-nál**

BUDAPEST, V., Teréz-körút 41. szám. (a nyugati pályaudvar közelében).

Minden kiállításon és versenyvizsgálaton a legelső díjakkal kitüntetve. 14-14

Ház eladás.

I. tized 5 számú házam szabad kézből kedvező feltételek mellett eladó, — Ertekezhetni lehet Magi Károlyllyal Orosházán. 3-3

ECSEREN

a Nyíri Gerzson-féle 64^{1140/160} hold föld tanyaépületekkel együtt ELADÓ, vagy haszonbérbe KIADÓ. — Ertekezhetni a Szentesi központi takarékpénztár r. t. vezetőségével. 3-3

CEMENT-RAKTAR

Elsőrendő becsiní portland és román cement bármely mennyiségben jutányos áron kapható

Sarkady N. Ferencz,
kereskedő.

3-3

A legszebb és divatosabb

csokrokat és koszorúkat

— élő virágokból —

szállít minden tájakra gyorsan és pontosan cs. és kir. udvari virágszállító

MÜHLE VILMOS

Temesvár. 5-34

Gaal Mihály

IV. tized 278. számú háza (Dömsödféle ház) kedvező feltételek mellett örökáron eladó. — Ertekezni lehet a fenti szám alatt.

Földeladás.

Czukkermann Károly örökösének bűséri 120 kishold földje természettel együtt, kedvező feltételek mellett eladó. — Alkut lehet kötni dr. Polacsek Albert ügyvéddel. 3-2

